

Sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
3.sjöstriflj, Magnus Åkesson,
0708116966, magnus.akesson@mil.se

Ert datum
2020-03-16

Er beteckning
FM2020-7308:1

Vårt tjänsteställe, handläggare
FIHM, Erica Axell, 08-562 816 27,
exp-fihm@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Föreläggande om försiktighetsmått avseende undervattenssprängning v018 i område R63E Sturkö Syd, Karlskrona kommun

Beslut

Försvarsinspektören för hälsa och miljö (FIHM) beslutar att förelägga Försvarsmakten, org.nr. 202100-4615, att vidta följande försiktighetsmått vid genomförande av undervattenssprängningar i område R63E Sturkö Syd, v018:

1. Om inte annat framgår av nedan angivna försiktighetsmått ska verksamheten utföras i enlighet med anmälan.
2. Inom 4 veckor efter genomförd sprängning ska en rapport som redogör för eventuell fiskdöd samt observationer av däggdjur och fåglar inlämnas till FIHM.
3. Särskild försiktighet med avseende på förekomst av marina däggdjur samt sjöfågel ska vidtas genom sändning med aktiv sonar samt okulär genomsökning av området inför sprängningen. Vidare ska kontroll med ekolod/sonar, eller för ändamålet annan lämplig utrustning, genomföras för att pejla och undvika eventuella fiskstim.
4. Innan sändning med aktiv sonar ska detta föregås av så kallad ramp-up¹ eller med en motsvarande form av akustisk varning.

¹ Ramp-up innebär antingen en gradvis ökning av källstyrkan (s.k. soft start) eller sändning med full styrka men med långa pauser emellan sändningarna (s.k. slow start).

(IM)

5. Omfattande fiskdöd eller andra avvikelser som bedöms medföra risk för negativ påverkan på naturmiljön ska omgående anmälas till FIHM.

Bakgrund

Anmälan om sprängning i vatten inkom till FIHM från 3.sjöstriflj, Försvarmakten (FM) den 16 mars 2020.

Anmälan avser 2 stycken laddningar à 105 kg Trotyl, sjunkbomber. Det sprängområde som ska nyttjas är sprängområde R63E, Sturkö Syd i Karlskrona kommun.

Omfattning i bottenytan är 0 m² för sjunkbomberna, vilket är i enlighet med den beräkningsmodell som FM har tagit fram för beräkning av bottenyta i samband med sprängning i vatten. Påverkan på botten bedöms som 0 m² när avståndet till botten är större än sprängningens beräknade radie, vilket angivits som 7,3 meter. Anmälningspliktig sprängning i vatten får omfatta högst 3000 m² enligt 19 § förordning (1998:1388) om vattenverksamhet.

Omfattning i vattenvolym är angiven till 1629,5 m³ vilket är beräknat enligt samma beräkningsmodell som hänvisats till ovan.

Verksamheten är planerad till den 28 april 2020 och kommer att genomföras dagtid. Syftet med verksamheten är att utveckla förmågan till undervattensstrid på marinens fartyg samt att statuskontrollera vapensystemet.

I komplettering till anmälan har FM angivit att man är medveten om att tidsperioden inte är optimal ut naturmiljöhänseende. FM har åtagit sig följande försiktighetsmått som ämnas vidtas i samband med sprängningarna.

1. Innan sprängning sker bullring samt visuell kontroll av området i syfte att undvika att fiskstim samt däggdjur skall finnas i området vid sprängning. Fartyget har sonar och kommer att sända med sonar och ekolod, i syfte att få eventuella fiskstim samt däggdjur att lämna området innan sprängning sker.
2. Vi kommer sända skrofvast sonar med begränsad uteffekt och under en kortare period, ut från land.

Delar av Hanöbukten inklusive området Sturkö syd är utpekade som ett viktigt område för tumlare², i synnerhet för Östersjöpopulationen.

Anmälan remitterades till Länsstyrelsen i Blekinge län (Länsstyrelsen) den 17 mars 2020. Länsstyrelsen hade på grund av tidsbrist inte möjlighet att inkomma med några synpunkter.

² Skyddsvärda områden för tumlare i svenska vatten, AquaBiota Report 2016:04

SFPO (Sveriges fiskares producentorganisation) har vid tidigare liknande verksamhet anført att de önskar information om när övningar med sprängning äger rum samt att FM i samband med verksamheten ska ta största möjliga hänsyn till fisket. En kopia av detta beslut skickas därför till SFPO.

Skäl för beslut

Bedömning

FIHM gör bedömningen att den anmälda sprängningen i vatten är att betrakta som en anmälningspliktig verksamhet enligt 11 kap. 9 a § miljöbalken (1998:808) och 19 § punkt 5 i förordning (1998:1388) om vattenverksamhet och att anmälningsplikten därmed är uppfylld.

Den anmälda verksamheten är förlagd till en tid på året då den biologiska aktiviteten är förhållandevis hög i området, vilket ökar risken för skada på det marina djurlivet. FIHM anser därför att det finns skäl att förtydliga de försiktighetsåtgärder som FM åtagit sig i syfte att skrämja bort och begränsa eventuell påverkan på fisk, fågel och marina däggdjur. FIHM påminner även om att visuell kontroll av havsytan bör ske vid god sikt.

I syfte att skrämja bort och minska påverkan på djurlivet, framförallt tumlare, ställer FIHM krav på så kallad ramp-up inför sändning med sonar. Ramp-up innebär antingen en gradvis ökning av källstyrkan (s.k. soft start) eller sändning med full styrka men med långa pauser emellan sändningarna (s.k. slow start). Detta kan ge sälar och tumlare möjlighet att röra sig bort från området innan sändning på full styrka, vilket annars i värsta fall kan orsaka allvarliga hörselskador hos djuret.

FIHM gör bedömningen att en återrapportering till tillsynsmyndigheten bör ske inom fyra veckor efter genomförd sprängning. Detta i syfte för uppföljning och kontroll av åtgärdens eventuella miljöpåverkan.

FIHM vill omgående bli informerad i de fall avvikelser som kan orsaka olägenhet för miljön inträffar. Detta för att vid behov ha möjlighet att agera skyndsamt i rollen som Försvarsmaktens tillsynsfunktion.

Området är ett viktigt område för tumlare; tumlarens parning och kalvning sker dock generellt från maj månad. Anmälan avser även ett begränsat antal laddningar (2 st).

Under förutsättning att den anmälda verksamheten utförs i enlighet med uppgifterna i anmälan samt följer de försiktighetsmått som meddelas i detta beslut, gör FIHM bedömningen att åtgärden kan ske på ett miljömässigt godtagbart sätt.

Övrigt

Anmälan inkom 6 veckor innan planerad verksamhet. FIHM påminner om att anmälan ska inkomma minst 8 veckor innan planerad verksamhet. En

anmälningspliktig vattenverksamhet får generellt påbörjas tidigast 8 veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte FIHM meddelar något annat.

Tillämpliga bestämmelser

Detta beslut har fattats med stöd av 2 kap. 4 § miljötillsynsförordningen (2011:13), 11 kap. 9 b § och 26 kap. 21 § miljöbalken (1998:808) samt med hänvisning till 2 kap. 2, 3, 6-7 §§ miljöbalken och 23 § 2a p. förordning (1998:1388) om vattenverksamheter.

Detta beslut är fattat med stöd av FIHM:s delegationsordning, fastställd den 23 mars 2020 (FM2020-1117:2)

Erica Axell
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Ida Mattsson
miljö- och hälsoskyddsinspektör

Sändlista

FM

För kännedom

3.sjöstriflj (avsett för Magnus Åkesson)
Länsstyrelsen i Blekinge län
Sveriges Fiskares Producentorganisation (via peter@sfpo.se)

Hur man överklagar

Detta beslut kan överklagas till regeringen, men skickas till Försvarsinspektören för hälsa och miljö, 107 85 Stockholm.

Ange vilket beslut som överklagas, vilken ändring som begärs samt vilket stöd som åberopas för ändringsyrkandet. Skrivelsen ska vara undertecknad.

För att överklagandet ska kunna prövas ska det ha inkommit till FIHM inom tre veckor från den dag mottagaren tog del av detta beslut.